

UZBEKISTAN ANTI-CORRUPTION DIGEST

QONUNCHILIK

KAPITAL QURILISH SOHASIDA “KORRUPSIYASIZ SOHA” LOYIHASI AMALDA

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 27-maydagi "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5729-son Farmonida, 2019-yil 1-avgustdan boshlab eksperiment tariqasida, jamoatchilik va yetakchi ekspertlarni, shu jumladan xorijiy ekspertlarni jalb etgan holda dastlabki bosqichda kapital qurilish va oliy ta'lim sohalarida "Korrupsiyasiz soha" loyihasini amalga oshirish, 2020-yil 1-apreldan boshlab loyihani boshqa sohalarga ham bosqichma-bosqich joriy etish belgilandi.

Farmonda belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash maqsadida, kapital qurilish sohasida "Korrupsiyasiz soha" loyihasini amalga oshirish bo'yicha 33 ta baddan iborat "Yo'l xaritasi" ishlab chiqilib, tasdiqlandi.

Bugungi kunda "Yo'l xaritasi"da belgilangan vazifa va topshiriqlar

ijrosini ta'minlash, qurilish sohasida korrupsiya va byurokratik to'siqlarni bartaraf etish, sohaga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish orqali qurilish jarayonlarining barcha bosqichida shaffoflikni ta'minlash borasida keng ko'lamlı ishlar amalga oshirildi.

Kapital qurilishda "Korrupsiyasiz soha" loyihasini amalga oshirish bo'yicha "Yo'l xaritasi"ning 4-bandida, Qurilish vazirligi tizimida Birlashgan Millatlar Tashkilotining Taraqqiyot dasturi ko'magida, xorijiy ekspertlarni jalb qilgan holda korrupsiyaga qarshi kurashish choralari kuchaytirishga qaratilgan "komplayens-nazorat" ("compliance control") tizimini joriy etish belgilangan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 17-fevraldagi 72-f-son farmoyishi bilan, Qurilish vazirligi tizimida KPMG (Italiya) xalqaro auditorlik kompaniyasi ekspertlari ishtirokida korrupsiyaga qarshi kurashish "komplayens-nazorat" tizimini joriy etish yuzasidan tegishli chora-tadbirlar ishlab chiqildi.

KPMG (Italiya) ekspertlari bilan hamkorlikda amalga oshirilgan ishlarning birinchi bosqichida, qurilish sohasiga taalluqli 25 ta qonun va 30 ta vazirlik ichki hujjatlari tahlil qilindi.

KPMG ekspertlari tomonidan 27 nafar vazirlik boshqarmalari va bo'lim boshliqlari bilan 40 soatlik intervyu o'tkazilib, tizimda yuzaga kelayotgan korrupsion holatlar kelib chiqishining 70 ta sababi aniqlanib, ularni bartaraf etish yuzasidan xorijiy ekspertlar tomonidan 50 ta tavsiya ishlab chiqildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 6-iyuldagi "Korrupsiyaga qarshi kurashish faoliyatini samarali tashkil etishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-5177-son Qarori asosida vazirlik tizimida komplayens nazorat bo'yicha mutaxassis shtat birligi tashkil etilib, O'zbekiston Respublikasi Korrupsiyaga qarshi kurash agentligi bilan kelishilgan holda tanlov asosida mazkur lavozimlarga nomzodlar tanlab olindi.

Bundan tashqari, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Taraqqiyot Dasturi hamda KPMG ekspertlari bilan hamkorlik dasturlari doirasida qurilish vazirligi tizimida bo'sh ish o'rinlariga nomzodlarni ishga qabul qilish, manfaatlar to'qnashuvini boshqarish, korrupsion jinoyatlar haqida xabar berish tartibi hamda davlat xaridlarini amalga oshirishning ochiq va shaffof mexanizimlarini o'zida ifodalagan 15 dan ortiq ichki idoraviy hujjatlar xalqaro standartlarga mos ravishda qayta qabul qilinishi ta'minlandi.

Shuningdek, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Taraqqiyot Dasturi hamda KPMG ekspertlari ishtirokida vazirlik tizimida faoliyat yuritayotgan barcha ma'sul xodimlar, shuningdek, komplayens nazorati bo'yicha mutaxassislar uchun **20 dan** ziyod video konferensaloqa orqali hamda vazirlikda o'quv-seminarlari tashkil etildi. Mazkur o'quv-seminarlar OAV orqali yoritib borildi.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etgan holda shaffoflikni ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 20-sentabrda **"Qurilish sohasiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"**gi PQ--4464-son Qarori qabul qilindi.

Mazkur Qaror bilan, **"Shaffof qurilish"** milliy axborot tizimi hamda davlat shaharsozlik kadastrini yuritish hamda shaharsozlik hujjatlari va ma'lumotlarini jamoatchilikka onlayn rejimda taqdim etish imkonini beruvchi **"O'zbekiston Respublikasi davlat shaharsozlik kadastrini"** geografik axborot tizimi (geoportal)ni ishlab chiqildi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 8-fevraldagi 69-son qarori bilan Qurilish sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish markazi tashkil etildi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 19-noyabrdagi **"Qurilish sohasida axborot tizimi va geografik axborot texnologiyalarini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"**gi 732-son qarori qabul qilinib, qurilish obyektlarini rekonstruksiya qilish, loyiha-smeta hujjatlarini tayyorlash, ekspertiza, nazorat va monitoring faoliyatlari to'liq raqamlashtirildi.

Markaz tomonidan **"Shaffof qurilish"** milliy axborot tizimi doirasida:

- **"Qurilish sifat nazorati"** axborot tizimi;
- **"Loyiha-smeta hujjatlari ekspertizasi"** axborot tizimi;
- **"Loyiha-smeta hujjatlari ekspertiza xulosalari"** elektron reyestri;
- **"Investitsiya dasturidagi obyektlar qurilishi monitoringi"** axborot-tahliliy tizimi;
- **"Qurilish sohasida davlat xizmatlari"** platformasi axborot tizimlari ishlab chiqildi.

Mazkur platforma orqali qurilishning ayrim turlarini litsenziyalash bo'yicha xizmat turlari to'liq raqamlashtirish tizimiga o'tkazildi.

"Shaffof qurilish" milliy axborot tizimi doirasida ishlab chiqilgan axborot tizimlari boshqa davlat organlari axborot tizimlari va ma'lumotlar bazalari bilan **integratsiya qilindi.**

"Shaffof qurilish" milliy axborot tizimi doirasida ishlab chiqilgan axborot tizimlarni respublikaning barcha hududlarida **2021-yil 1-yanvar kundan real vaqt rejimida to'liq ishga tushirilishi ta'minlandi.**

Kapital qurilish sohasida **"Korrupsiyasiz soha"** loyihasi doirasida, *loyiha-qidiruv va qurilish-pudrat tashkilotlari faoliyati samaradorligini hamda natijadorligini oshirish, ular o'rtasida sog'lom raqobat muhitini shakllantirish, qurilish-montaj ishlari sifatini yanada yaxshilash borasida ham samarali ishlar amalga oshirildi.*

Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 13-martdagi **"O'zbekiston Respublikasining qurilish sohasida islohotlarni chuqurlashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"**gi PF–5963-son Farmoni qabul qilindi.

Farmonga muvofiq: 2020 yil 1 sentabrdan boshlab soliq va statistika hisobotlari ma'lumotlari, shuningdek, Qurilish sohasida nazorat inspeksiyasi ma'lumotlari asosida qurilish ishlari hajmlari va obyektlariga muvofiq tabaqalashtirilgan holda avtomatik tarzda shakllantiriladigan **Qurilish-pudrat tashkilotlarining elektron reytingi joriy etildi.**

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 9-noyabrdagi **"Loyiha-qidiruv va qurilish-pudrat tashkilotlari reytingini hisoblash va yuritish tartibini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"**gi 699-son qaroriga muvofiq **"Qurilish pudrat tashkilotlar reytingi"** axborot platformasi ishlab chiqildi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 8-fevraldagi **"Vazirlar Mahkamasining "Loyiha-qidiruv va qurilish-pudrat tashkilotlari reytingini hisoblash va yuritish tartibini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"**gi 2020-yil 9-noyabrdagi 699-son qaroriga o'zgartirish kiritish haqida"gi 64-son qaroriga muvofiq

“Loyiha tashkilotlari reytingi” axborot platformasi; Yo‘nalishlar kesimida yangilangan **“Qurilish-pudrat tashkilotlari reytingi”** axborot platformasi ishlab chiqildi.

Bular:

1. Avtomobil yo‘llari, ko‘priklar qurilishi yo‘nalishi;

2. Umumqurilish-ijtimoiy obyektlar qurilish yo‘nalishi;

3. Melioratsiya va irrigatsiya obyektlari qurilish yo‘nalishi.

Bundan tashqari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 5-fevraldagi 55-sonli qarori bilan **“Qurilish sohasida tanlovlarni tashkil etish va o‘tkazish tartibi to‘g‘risida”**gi vaqtinchalik Nizom tasdiqlandi.

Nizom talablariga asosan, 2021-yilda qurilish sohasidagi tanlov(tender)lar **“tender.mc.uz”** elektron portali orqali amalga oshirilishi yo‘lga qo‘yildi. 2021-yil davomida amalga oshirilgan elektron tender savdolari jarayonlarida aniqlangan kamchiliklarni inobatga olgan holda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 31-yanvardagi **“Qurilish sohasida elektron davlat xaridlarini tashkil etish va amalga oshirish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”**gi 46-son qarori qabul qilindi. Mazkur qaror bilan **“Qurilish sohasida elektron davlat xaridlarini tashkil etish va amalga oshirish tartibi to‘g‘risida Nizom”** tasdiqlandi.

Bugungi kunda ushbu Nizom talablari asosida qurilish sohasidagi tanlov(tender)lar **“tender.mc.uz”** elektron portali orqali amalga oshirilmoqda.

Qurilish-montaj ishlari ustidan nazorat o‘rnatish, obyektlarni foydalanishga qabul qilish jarayonlarida manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish borasida bir qator ishlar amalga oshirildi.

Xususan, qurilish-montaj ishlari sifatini yanada oshirish, qurilish sohasidagi nazorat qiluvchi inspeksiyalar rolini kuchaytirish maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-fevraldagi **“Qurilish-montaj ishlari sifatini tubdan yaxshilash va qurilishni nazorat qilish tizimini takomillashtirish choralari to‘g‘risida”**gi PQ–586-son qarori qabul qilindi.

Qarorga asosan, 2020-yil 1-apreldan boshlab qurilish, rekonstruksiya qilish va kapital ta‘mirlash obyektlari uchun xavf-xatarlar toifalari va obyektlarning funksional maqsadlaridan kelib chiqqan holda davlat qurilish nazoratining takomillashgan yangi tartibi joriy etildi.

Shuningdek, **“Qurilishdagi nazorat”** quyi tizimi ishga tushirilib, **“Shaffof qurilish”** milliy axborot tizimida davlat qurilish nazoratini amalga oshirish doirasida elektron hujjat almashinuvi joriy etildi.

Hozirda **“Qurilishdagi nazorat”** tizimi orqali Respublika bo‘yicha 32800 nafardan ziyod foydalanuvchi nazorat faoliyatini yuritmoqda.

Kapital qurilish sohasida ma‘muriy va byurokratik to‘siqlarni bartaraf etish, ro‘yxatga olish, ruxsat etish va litsenziyaga doir tartib-taomillarni soddalashtirish hamda ularning tezkorligini oshirish borasida bir qator ishlar amalga oshirildi.

Jumladan, qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan bo‘sh turgan yer uchastkalarini berish hamda arxitektura-qurilish ishlarini amalga oshirish tartib-taomillarini maqbullashtirish maqsadida, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 26-avgustdagi **“Qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan bo‘sh turgan yer uchastkalarini berish hamda arxitektura-qurilish ishlarini amalga oshirish tartib-taomillarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”** PQ–4427-son qarori qabul qilingan.

Ushbu qaror asosida, Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrida qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan bo‘sh turgan yer uchastkalari tadbirkorlik va shaharsozlik faoliyatini amalga oshirish uchun faqat **“E-IJRO AUKSION”** savdo maydonchasida elektron onlayn-auksion orqali berilishi yo‘lga qo‘yildi.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 14-fevraldagi **“Qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan yer uchastkalarini xususilashtirish to‘g‘risida”**gi O‘zbekiston Respublikasi Qonunini amalga oshirish chora-tadbirlari haqida”gi 71-son qarori bilan mazkur tizim yanada takomillashtirildi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasining 2020-yil 4-sentabrdagi 02-2488-sonli topshiriq xatiga asosan, Korruptsiyaga qarshi kurashish agentligi, Hisob Palatasi va Bosh prokuratura bilan hamkorlikda Qurilish vazirligi tizimida **Yashirin iqtisodiyot va korrupsiyaga qarshi kurashish hamda uning oldini olish bo'yicha 2020–2021-yillarga mo'ljallangan "Yo'l xaritasi"** ishlab chiqilib, tasdiqlandi. "Yo'l xaritasi"da belgilangan topshiriqlar ijrosi doirasida, Qurilish vazirligi tizimida korrupsion holatlar va ularning kelib chiqish sabablarini hamda mavjud muammolarni aniqlash maqsadida sohani tartibga soluvchi **25 ta normativ-huquqiy hujjatlar va 30 ta ichki idoraviy hujjatlar** tahlil qilindi. O'rganishlar natijasida **126 ta ehtimoliy korrupsion xavf-xatarlar aniqlandi** hamda ularni bartaraf etishga qaratilgan **tegishli chora-tadbirlar** belgilandi.

Jumladan, KPMG (Italiya) ekspertlari bilan hamkorlik dasturining **to'rtinchi bosqichida** "O'zbekiston Respublikasi Qurilish vazirligi tizimiga **"Korrupsiyaga qarshi tartib-tamoillarni amalga oshirish samaradorligini tahlil qilish"** ishlari amalga oshirildi. Mazkur tahlil natijalari yuzasidan **KPMG (Italiya)** ekspertlari tomonidan taqdim etiladigan tavsiyalar asosida qo'shimcha ravishda chora-tadbirlar rejasi **ishlab chiqilishi belgilangan.**

Bugungi kunda, Qurilish vazirligi tizimida **korrupsiyaga qarshi kurashish, uning oldini olish bo'yicha** belgilangan vazifalarning o'z vaqtida va sifatli bajarilishini ta'minlash va tizimda korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmalari faoliyati samaradorligini yanada oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar davom ettirilmoqda.

Qurilish vazirligi Ichki audit va komplayens nazorat boshqarmasi